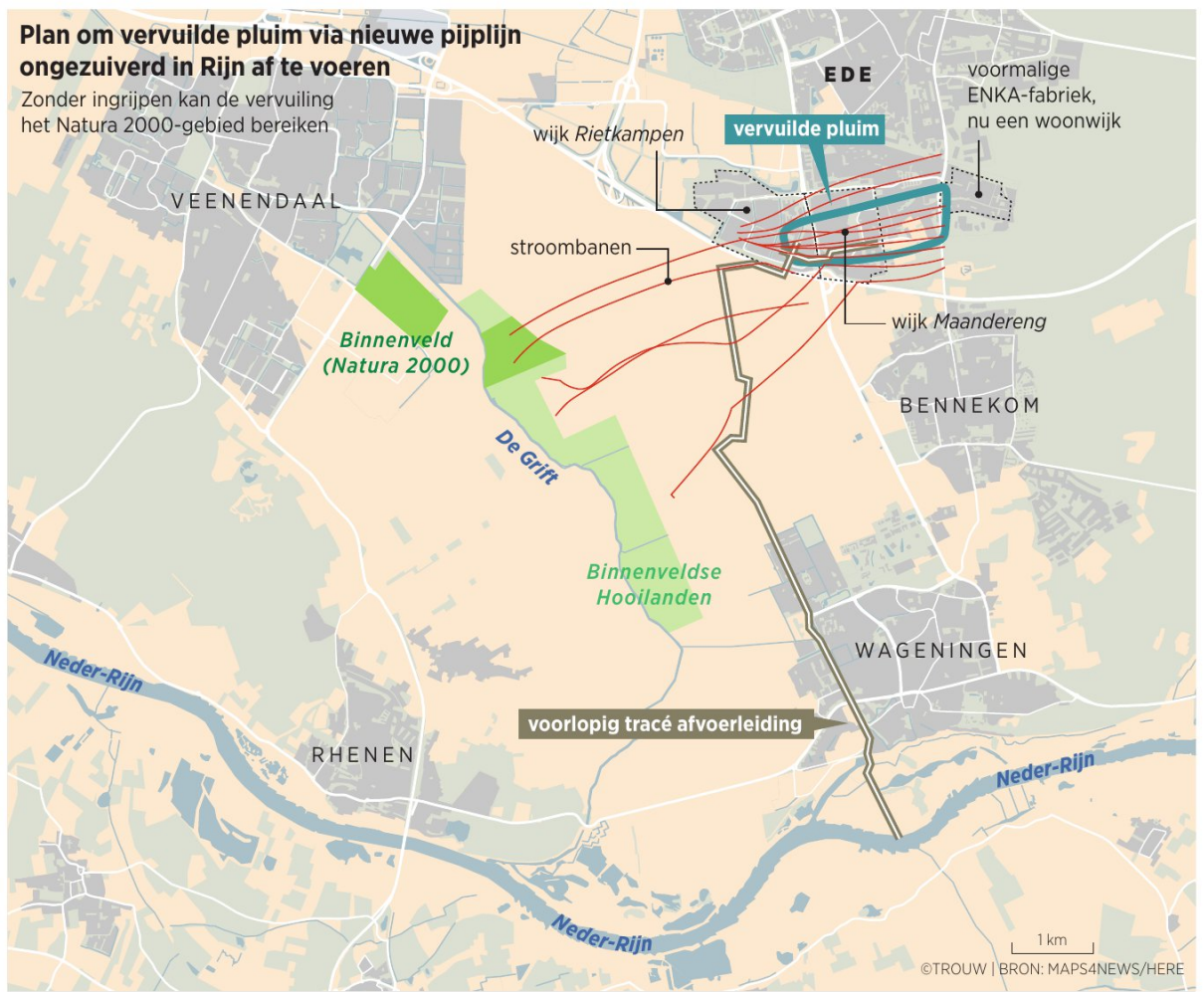

Plan om vervuilde pluim via nieuwe pijplijn ongezuiverd in Rijn af te voeren

Zonder ingrijpen kan de vervuiling het Natura 2000-gebied bereiken

Waterschap wil vervuild Enka-water in Rijn lozen

GESCHIL De overheid en milieubewegingen staan recht tegenover elkaar in een rechtszaak over een milieuprobleem in Ede.

Joop Bouma
REDACTIE DUURZAAMHEID & NATUUR

Het Waterschap Vallei en Veluwe wil een enorme pluim vervuild industrie-water diep uit de Edese bodem oppompen en via een 8 kilometer lange persleiding in de Nederrijn bij Wageningen laten stromen. Ongezuiverd. Ongeveer negen miljoen kubieke meter afvalwater. Van Rijkswaterstaat mag het. Milieuorganisaties hebben bezwaar.

De zaak zit volledig klem. De gemeente Ede, de provincie Gelderland en het waterschap hebben haast, want de pluim schuift via ondergrondse stroombanen langzaam op richting beschermde Natura 2000-gebieden langs het riviertje de Grift, tussen Rhenen en Veenendaal. De vuiligheid komt al naar boven in vijvers en singels van de Edese woonwijken Maandereng en Rietkampen. Het stinkt naar rotte eieren.

Ter plekke saneren

De Stichting Milieuwerkgroepen Ede en de Vereniging Mooi Wageningen willen het miljoenenproject tegenhouden. Zij willen dat de bodemvervuiling ter plekke wordt gesaneerd – ook al is dat peperduur. De milieugroepen vinden dat de overheid het risico van de vervuiling bagatelliseert.

Volgens het waterschap bleek uit monsters dat de vuile pluim alleen

verontreinigd is met sulfaat, zuren en zouten van zwavelzuur – vandaar ook die vieze lucht.

Sulfaat is niet goed voor het milieu, maar ook weer geen dramatisch probleem, zolang de concentraties niet te hoog zijn. Rijkswaterstaat vindt de lozing in de Rijn goed, want het sulfaat wordt in de rivier toch sterk verdund. Maar de milieclubs stellen dat er ook dioxines, zware metalen en andere chemische stoffen in de Edese pluim zitten. Dat loos je niet ongezuiverd op oppervlaktewater; het zijn methoden uit de jaren zeventig.

Gisteren stonden alle partijen tegenover de Arnhemse bestuursrechter, die met de zaak in zijn maag zit.

Er is haast, want de pluim schuift langzaam op richting beschermde Natura 2000-gebieden

De rechter deed een oproep aan de milieugroepen. “Overheden proberen naar eer en geweten een historisch probleem op te lossen. De vervuiling gaat door. Zowel u als de overheid staan voor hetzelfde doel: het beschermen van het milieu. Denk nog eens na of u met uw eis niet tegen datzelfde doel ingaat.” Over vier weken wordt de zaak voortgezet.

De ‘Enka-sloot’

De Enka was tot 2002 een van de belangrijkste werkgevers in Ede. Het bedrijf produceerde sinds 1922 kunstvezels in een fabriek bij station Ede-Wageningen. Tijdens de productie werden afvalstoffen decennialang geloosd in een soort van open riool, die in de volksmond de ‘Enka-sloot’ werd genoemd. Andere giftige stoffen zakten via bassins en vloeivelden op het eigen fabrieksterrein in de bodem. Die erfenis speelt nu op.

Na de ontmanteling van de fabriek saneerde Enka de bodem op de eigen locatie, maar bedong vrijwaring voor de historische verontreinigingen buiten de terreingrenzen. Op het inmiddels schone voormalige fabrieksterrein is een woonwijk gebouwd, te midden van historische restanten van het Enka-complex.

De vuile pluim, op een diepte van 40 meter onder het maaiveld, verplaatst zich intussen richting het open Binnenveld tussen Ede en Veenendaal, een beschermd natuurgebied. De Vereniging Mooi Wageningen is daar bezig met het ontwikkelen van een nieuw natuurgebied, de Binnenveldse Hooilanden. De milieugroepen vinden dat er niet genoeg onderzoek is gedaan naar de precieze aard van de verontreiniging. Zij denken dat er veel meer gif zit in de pluim dan tot nu toe aangenomen wordt.